

Deutsch Ignácné

Ez az apai nagyanyám képe az 1910-es évekből. Győrött készült a fénykép. Nagyanyámat, Perl Marit én is ismertem, mert majdnem száz évig élt. 1841-ben született, és én még ismertem. A nagyanyámnak lehetett valamennyi iskolája, mert olvasni tudott, és olvasott is, főleg az imakönyvet. Teljesen olyan volt, mint egy falusi néni. Engem döbbenettel töltött el, hogy amit nem tudott megenni, arra azt mondta, ez jó lesz a Marinak. És azt ette a cseléd, amit ő otthagyott. A cseléden kívül más nem volt. Legföljebb a béresek feleségei besegítettek, ha nagyon szükség volt rá. Nagyanyám nagyon kemény, kardos asszony volt, de annak kellett lennie, hogy egyedül elboldoguljon a háztartással, a gyerekekkel és a földdel. Viszont éjjel-nappal az imakönyvet olvasta, és minden imádságot tudott kívülről. Nem emlékszem, hogy ő valaha is mást olvasott volna. Emlékszem, hogy nem volt szemüvege, hanem nagyítóval nézte az imakönyvet. Mindig látom őt a nagyítóval a kezében, de mindig héber betűket látok ott. Nem hiszem, hogy érdekelte volna bármi más. Illetve érdekelte a pletyka. A nagymamámék egész sajtáságosan tartották meg a vallást. Azt tartották meg, amit kényelmesebb volt megtartani. A háztartás nem volt kóser. Megették a disznót, nem szívesen, de megették. Széderestére mindig meg voltunk hívva hozzájuk,

és ott volt az összes testvér. Az őszi ünnepeket mindenki a saját lakhelyén ünnepelte. A szédert a legidősebb nagybátyám vezette le, és egy darab ideig én tettem fel a kérdéseket, de aztán lett egy nálam fiatalabb is, akkor az. Felpécen nem volt templom, csak imaház. A nagyünnepekkor ott összegyűltek a zsidók. A szomszéd Téten volt néhány zsidó család, és azokkal egymást látogatták.